

Užsieniečių absolventų įsidarbinimo Lietuvoje skatinimas

KIEKYBINĖS APKLAUSOS REZULTATAI

Marta Misiulaitytė ir Rugilė Šablinskaitė

Kurk
Lietuvai

Apklausa apie užsienio studentų Lietuvoje įsidarbinimą

Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras (MOSTA) 2017m. atliko analizę, kuri atskleidė, kad iš užsieniečių, baigusiu pilnas studijų programas Lietuvos aukštosiose mokyklose, **šalyje pasilieka tik 7%** (lyginant su 25% Europos Sąjungos vidurkiu).

Siekiant išsiaiškinti priežastis, **kodėl užsienio studentai nelieta dirbti Lietuvoje** po studijų, su kokiais iššūkiais susiduria ir kokie barjerai trukdo sėkmingai įsidarbinti mūsų šalyje, atlikome kiekybinį tyrimą.

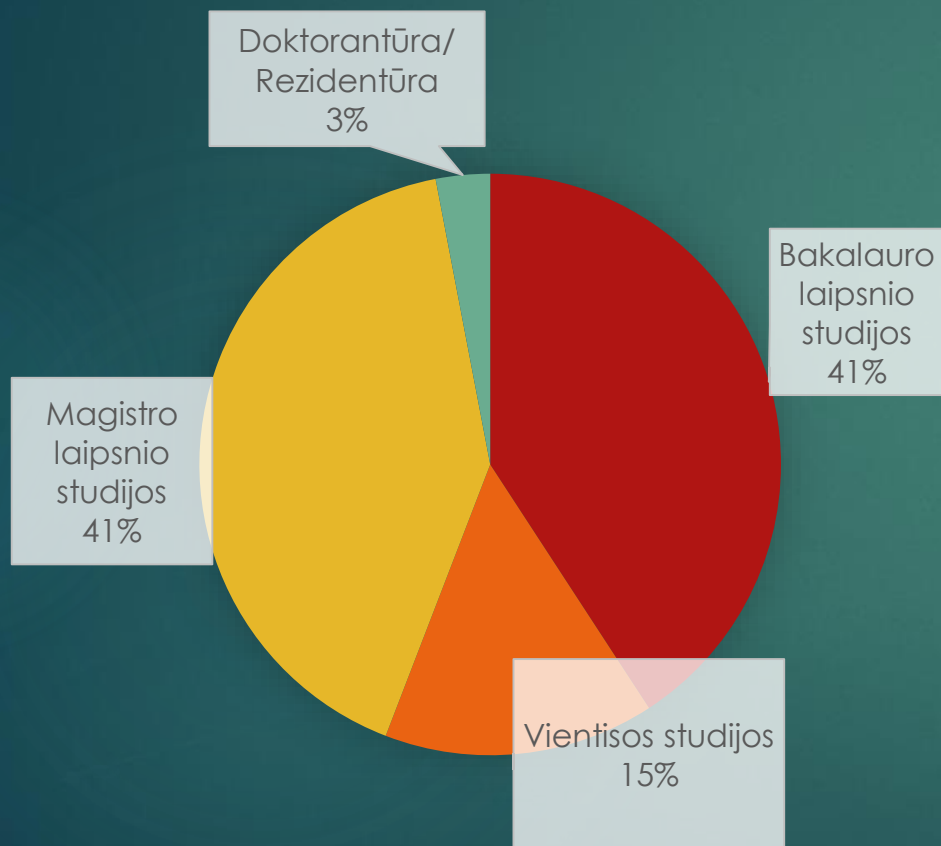
Kertiniai faktai:

- Tikslinė grupė – užsieniečiai, studijuojantys pilnos studijų pakopos studijas Lietuvos aukštojo mokslo institucijose
- Apklausa pasidalinta su 7 universitetais Lietuvoje, kuriuose 2017-2018 metais studijavo daugiausiai užsienio studentų, ir su vienu privačiu, daugiausiai užsieniečių turinčiu universitetu. Šiuose universitetuose studijavo apie 80% visų užsieniečių.
- 300 respondentų
- Naudotas formatas – internetinė apklausų platforma Qualtrics*
- 20 klausimų
- Sklaida per tarptautinių ryšių koordinatorius ir karjeros centrus

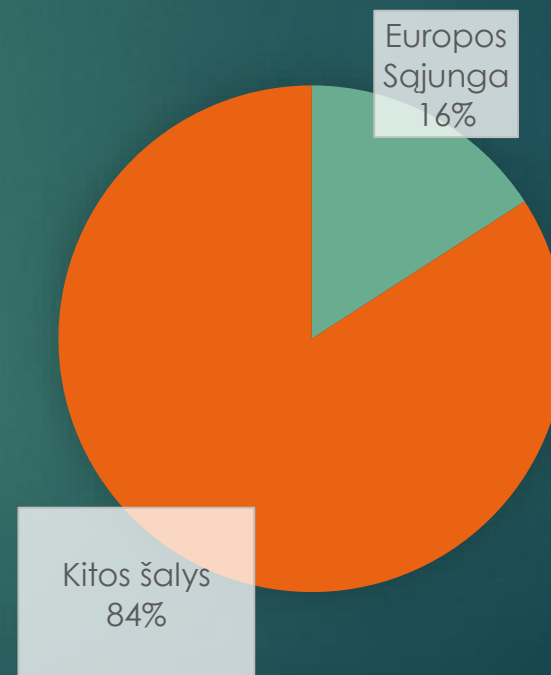
*Vienas šių universitetų, kadangi esamo tyrimo metu jau vykdė kitą apklausą, integravo mūsų klausimus į savo klausimyną.

I. Demografiniai apklaustų užsieniečių duomenys

Užsieniečių, dalyvavusių apklausoje, studijų pakopa

Apklausos dalyvių pasiskirstymas geografine plotme

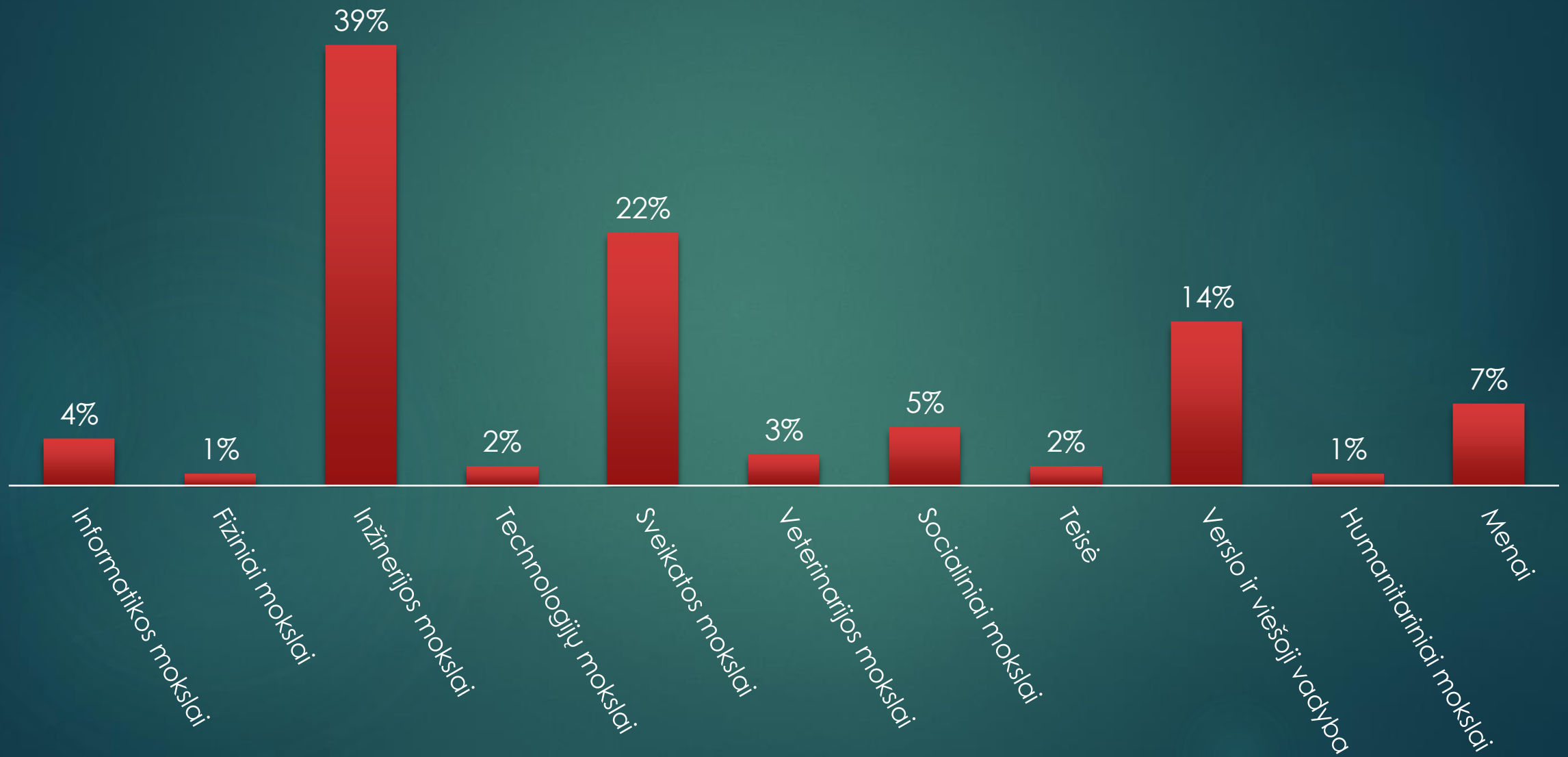
Šalys, iš kurių atvyko apklausoje dalyvavę studentai

1. Indija (32,5%)
2. Baltarusija (13,5%)
3. Ukraina (7,3%)
4. Švedija (6,2%)
5. Vokietija (4,5%)

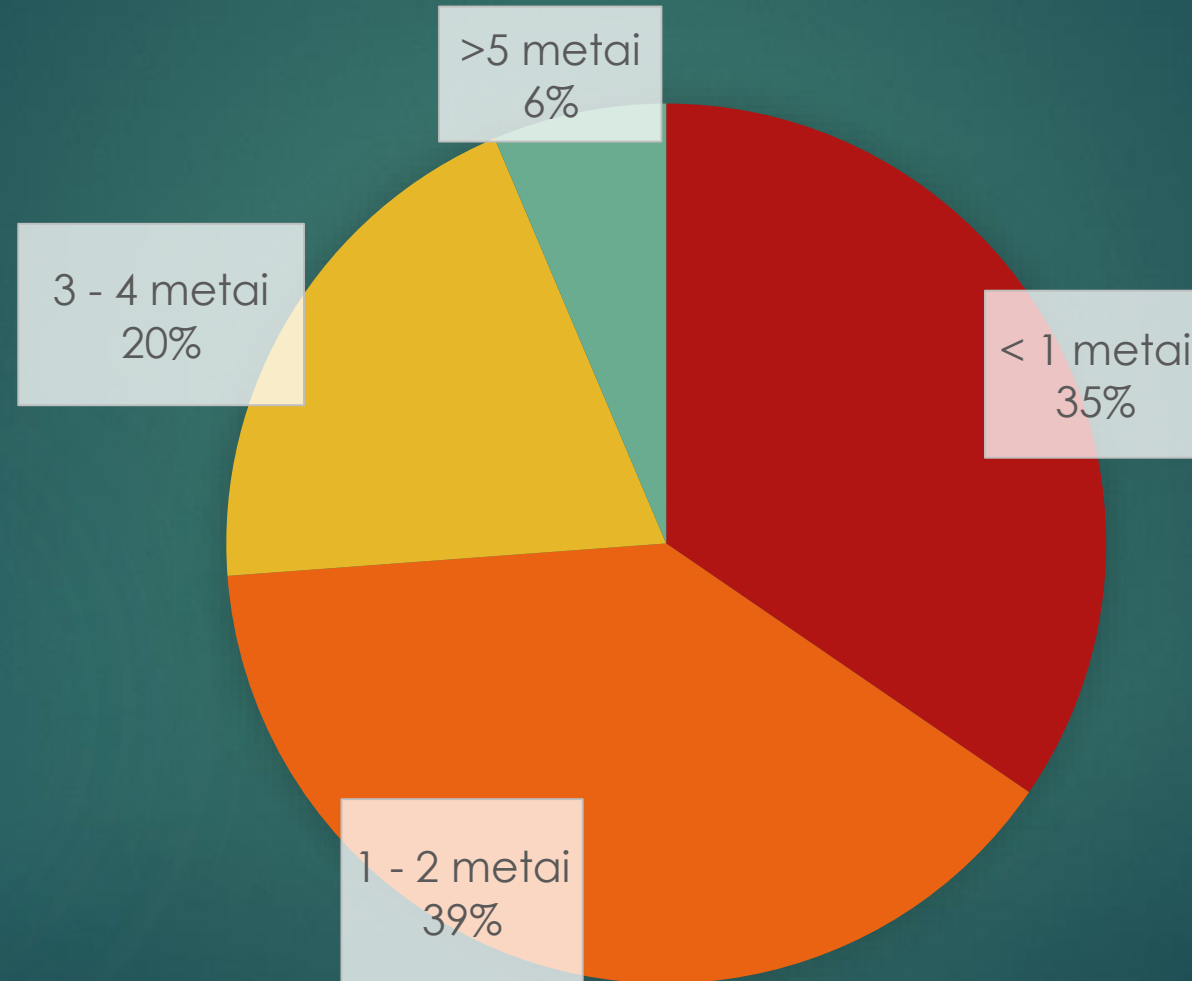
Kitos šalys (42):

Turkija	Afganistanas	Zimbabvė	Sudanas	Brazilija
Libanas	Gruzija	Filipinai	Nigerija	Nepalas
Pakistanas	Barbadosas	Eritrėja	Honkongas	Gana
Ispanija	Kanada	JAV	Filipinai	Iranas
Azerbaidžanas	Jordanija	Jungtiniai Arabų Emyratai	Jemenas	Albanija
Kazakstanas	Prancūzija	Kipras	Armėnija	Marokas
Izraelis	Egiptas	Jungtinė Karalystė	Pietų Korėja	Nepalas
Rusija	Korėja	Iranas	Uzbekistanas	Rumunija
Angola	Kamerūnas	Airija	Estija	

Apklaustųjų studijų krypčių grupė

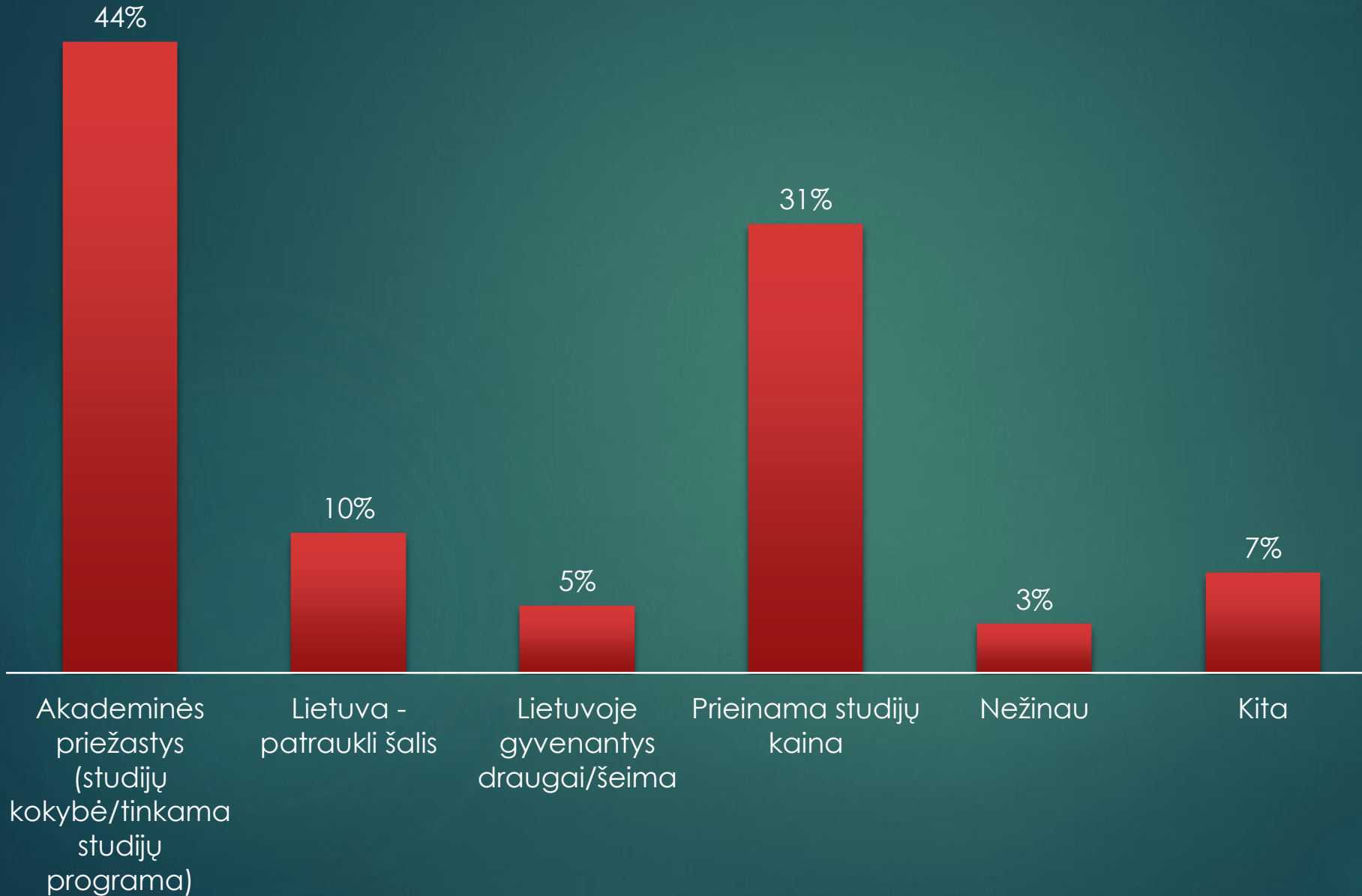

Apklaustųjų pragyvento laiko trukmė Lietuvoje

II. Studijų etapas

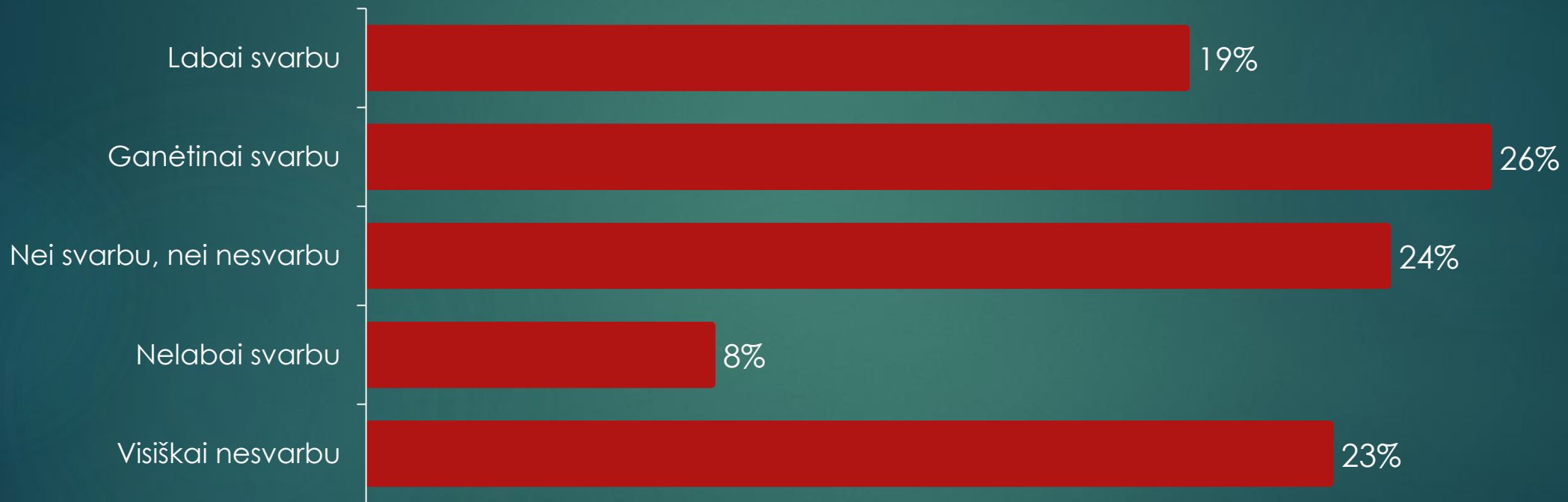
Priežastys, dėl kurių rinkosi studijas Lietuvoje

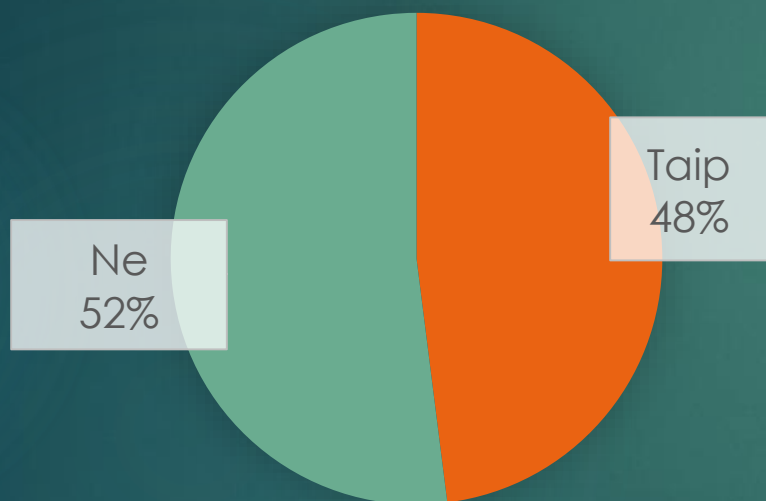
Kita:

- Lietuvoje įstoti į norimą specialybę daug lengviau nei gimtojoje šalyje (ypač mediciną)
- Nepavyko įstoti į universitetą gimtojoje šalyje
- Lietuva yra netoli gimtosios šalies
- Draugų rekomendacijos
- Lietuvoje mažiau gyventojų, dėl to daugiau erdvės

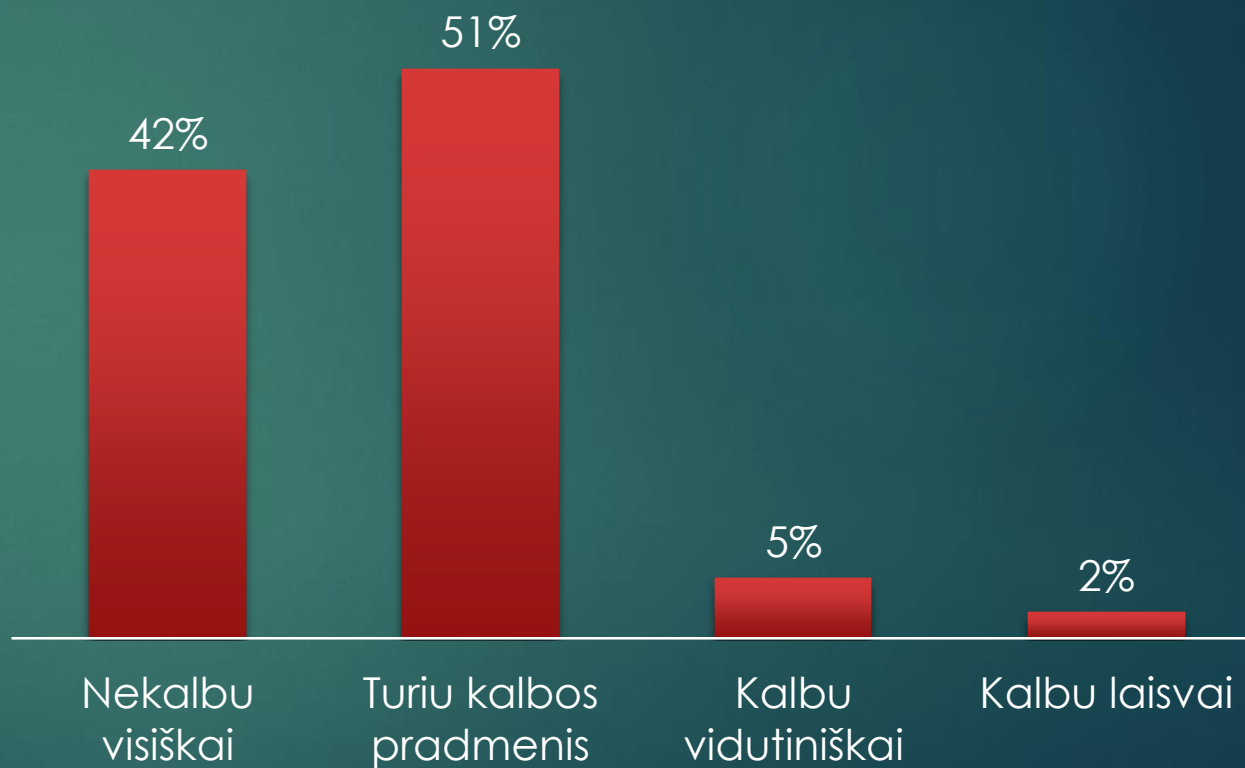
Ar buvo svarbu, renkantis studijas Lietuvoje, tolimesnės karjeros galimybės Lietuvoje?

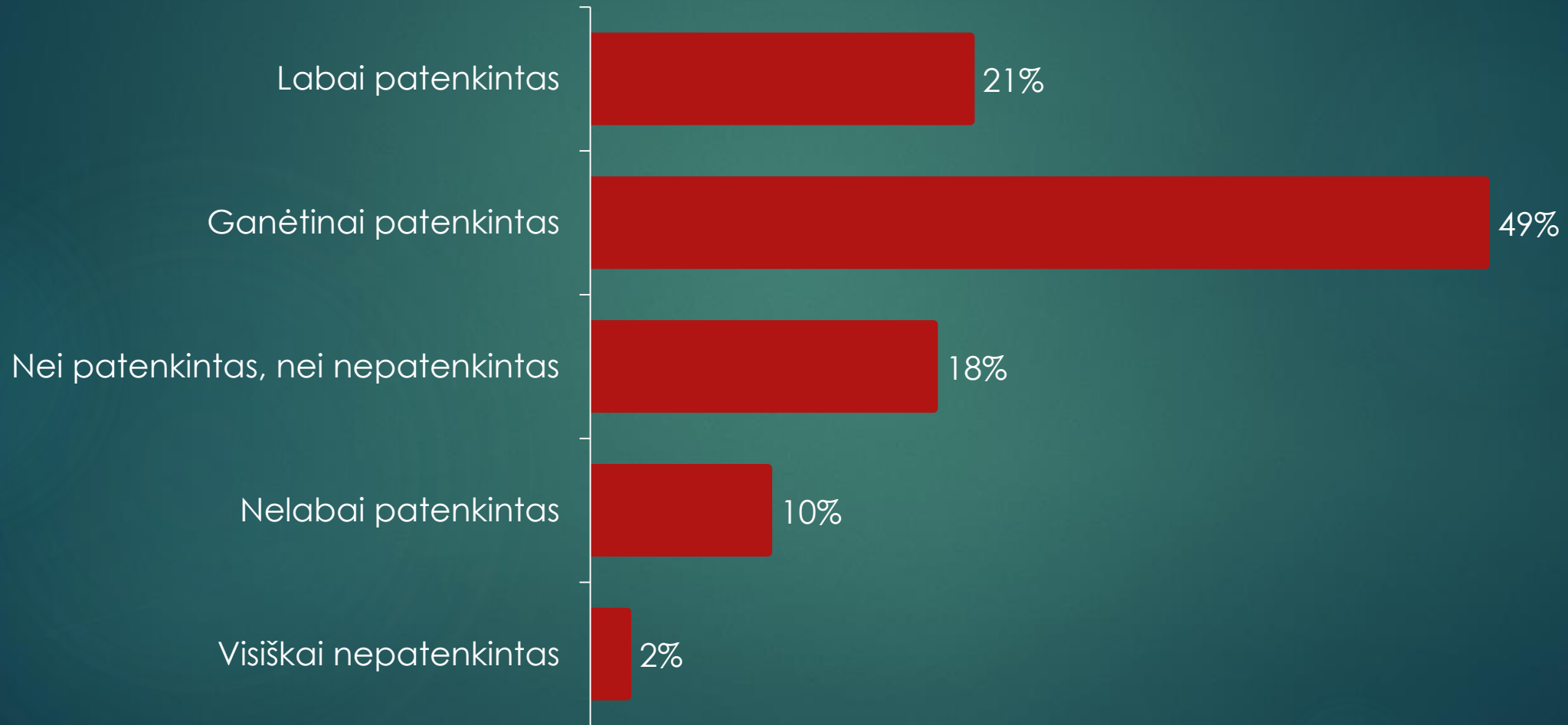
Ar esate lankę lietuvių kalbos kursus?

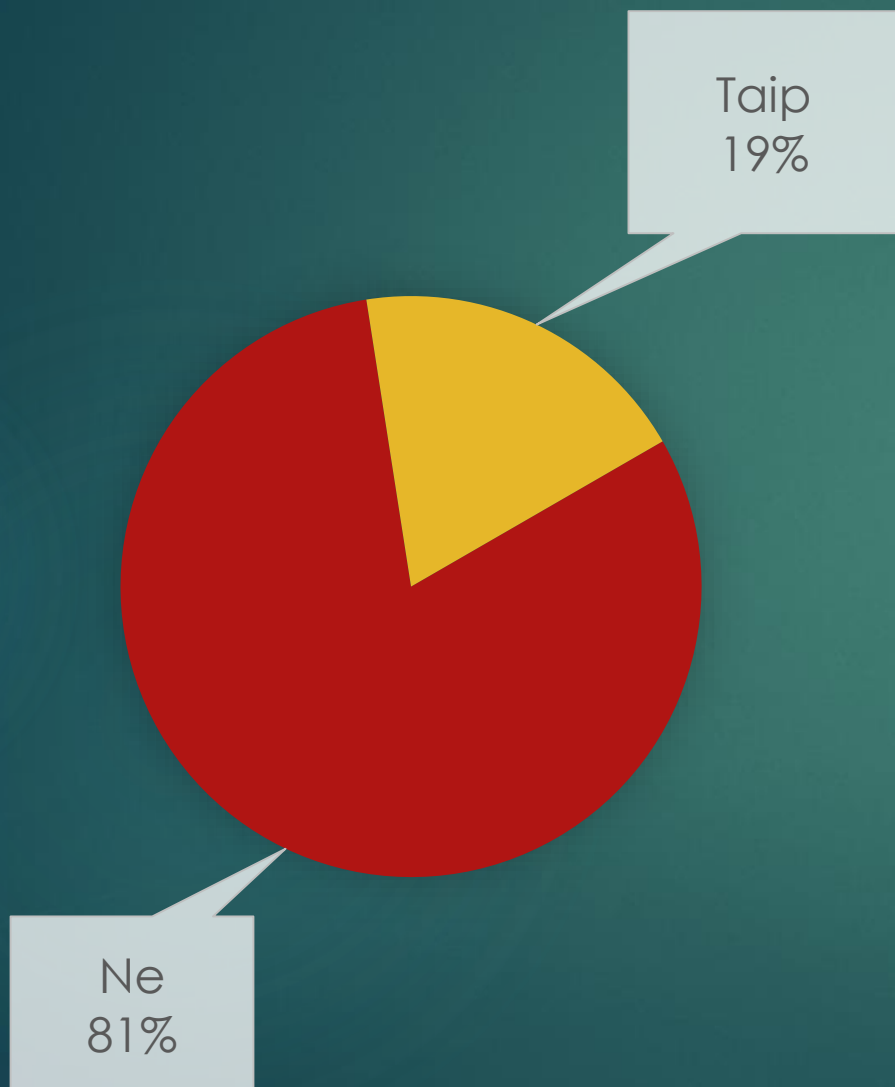
Kaip įvertintumėte savo lietuvių kalbos žinias?

Atsižvelgdami į įvairius aspektus, ar jaučiatės patenkinti bendra patirtimi ir gyvenimo kokybe Lietuvoje?

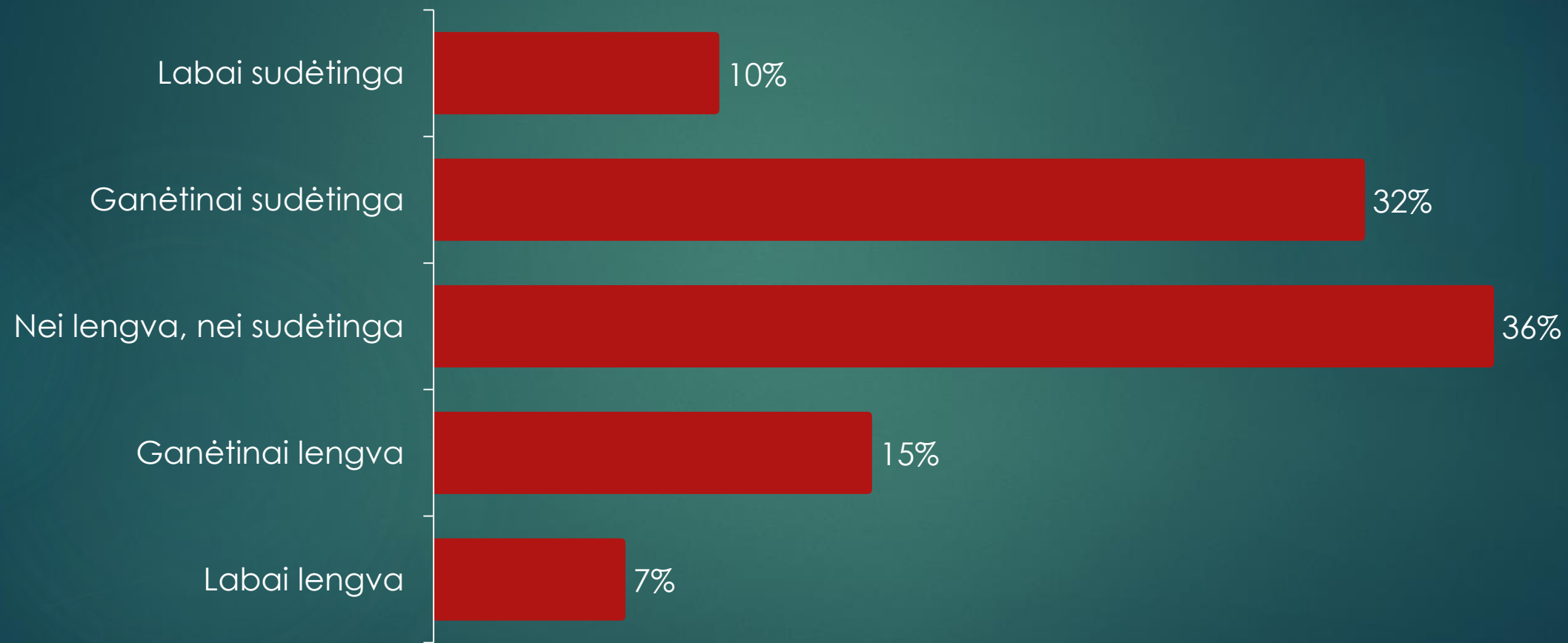
Ar patyrėte „kultūrinį šoką“ nuo tuomet, kai atvykote į Lietuvą?

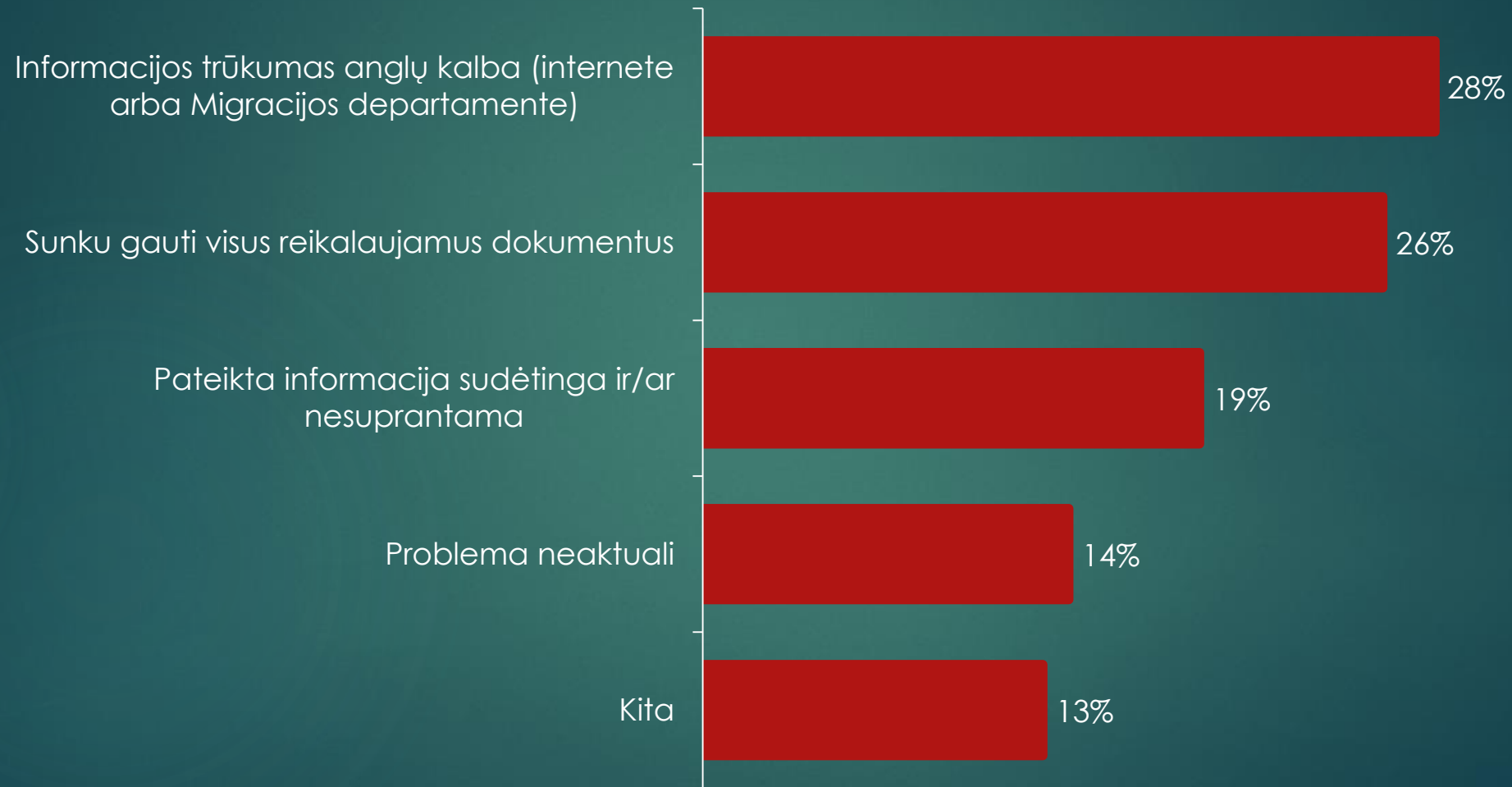
Priežastys:

- Lietuvių uždarumas, depresyvumas ir ne svetingumas užsieniečiams
- Šalti, nesišypsantis ir nemandagūs žmonės
- Taip, kaip žmonės tarpusavyje bendrauja
- Rasizmas kitataučiams (odos spalva ir pan.)
- Stereotipai apie užsieniečius
- Lietuvių nenoras bendrauti su užsieniečiais, netolerancija
- Siaurų pažiūrų vietiniai gyventojai
- Socialinės normos/etiketas
- Jaučiamas augantis lietuvių nacionalizmas
- Išgėrę žmonės gatvėse
- Kalbos barjeras – daug lietuvių nekalba angliškai
- Lietuvių vairavimo ypatumai
- Infrastruktūra
- Oras

Studentams iš trečiųjų (ne ES) šalių: ar sudėtinga išpildyti Migracijos departamento reikalavimus vizai/leidimui laikinai gyventi gauti?

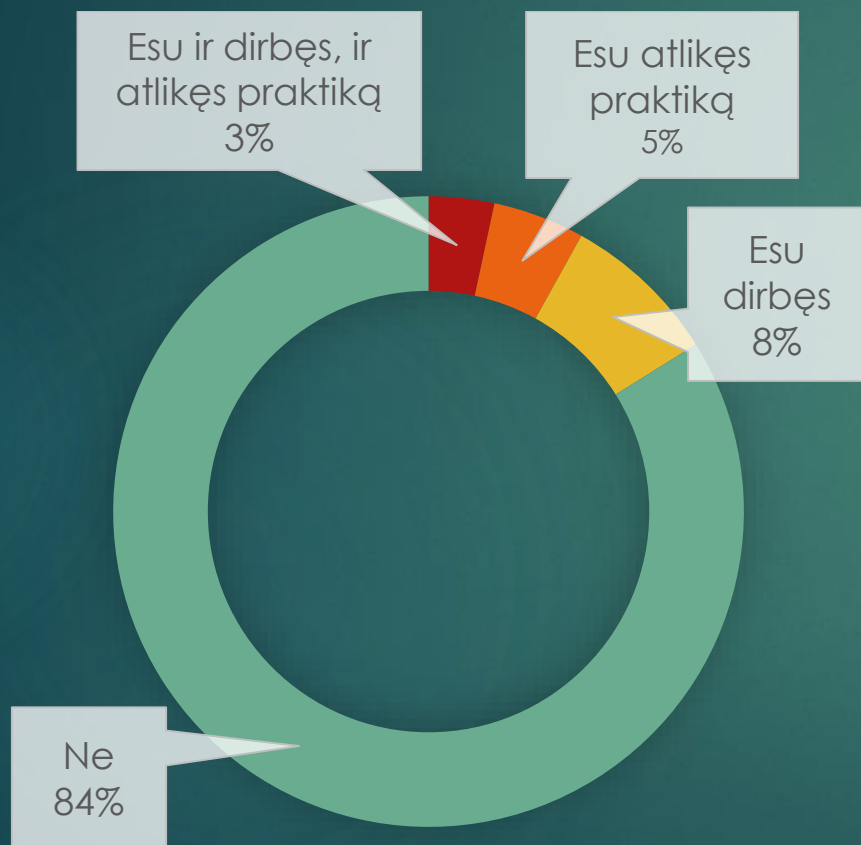
Didžiausi iššūkiai, susiję su Migracijos departamento reikalavimų išpildymu

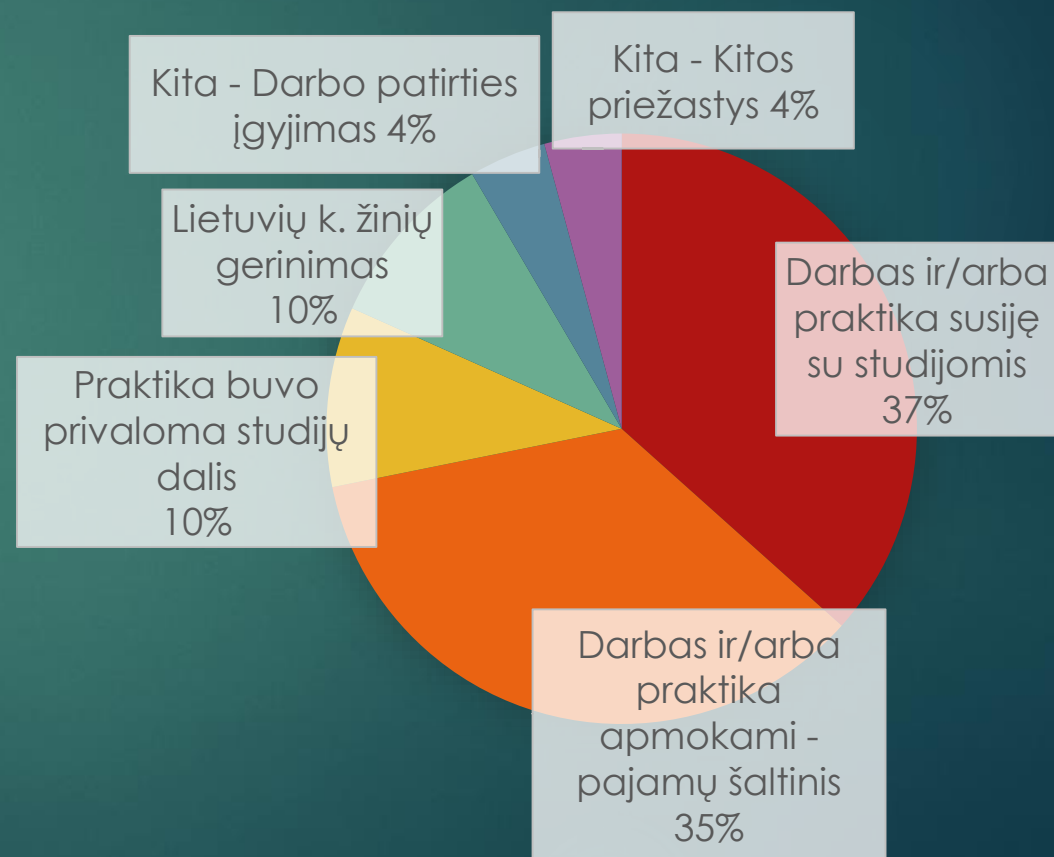
Kiti didžiausi iššūkiai, susiję su Migracijos departamento reikalavimų išpildymu (13% respondentų)

- Nemandagus, priešiškas užsieniečiams ir nekokybiškas aptarnavimas Migracijos departamente (dažniausias komentaras)
- Didelės eilės ir itin ilgas laukimo laikas Migracijos departamente (kai kurie studentai laukia nuo 2am)
- Labai mažas darbuotojų skaičius Migracijos departamente, kurie dirba su leidimais laikinai gyventi Lietuvoje
- Nors internete yra pateiktas reikalingų dokumentų sąrašas, dažnai skirtingi darbuotojai reikalauja įvairių kitų papildomų dokumentų arba nepriima turimų
- Sudėtinga atsidaryti banko sąskaitą Lietuvoje su viza ar laikinu leidimu gyventi, kadangi reikalingos rekomendacijos ir užtrunka daug laiko, ne visų šalių piliečiams sutinkama atidaryti banko sąskaitas
- Visų dokumentų vertimas į lietuvių kalbą
- Gyvenamosios vietos registravimas
- Sudėtinga prisiskambinti į departamentą informacijai gauti
- Informacija pateikta internetiniame Migracijos departamento puslapyje yra neaiški ir paini
- Dauguma darbuotojų nekalba anglų kalba, tad kilus neaiškumams, sudėtinga susikalbėti
- Lietuvoje nėra daugelio šalių ambasadų, tad net dėl smulkių dokumentų studentai privalo skristi į artimiausią savo ambasadą kitoje šalyje
- Nėra galimybės pateikti dokumentus internetu ar rezervuoti susitikimo laiką Migracijos departamente

Ar esate kada nors dirbęs arba atlikęs praktiką Lietuvoje?

Priežastys, lėmusios sprendimą dirbti ir/arba atlikti praktiką Lietuvoje (16% visų respondentų)

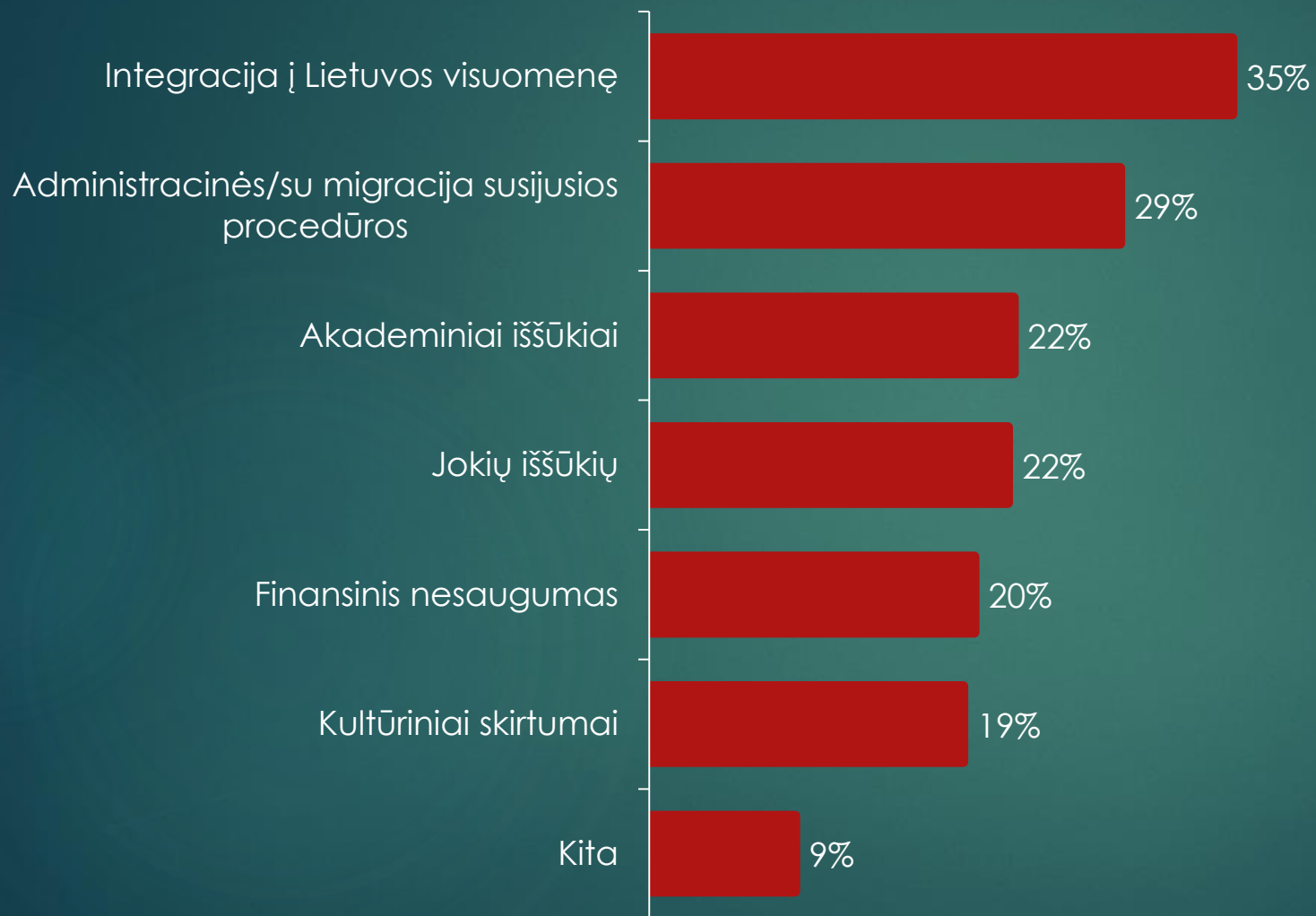
Priežastys, kodėl nėra nei dirbė, nei atlikę praktikos Lietuvoje (84 % visų respondentų)

Kitos priežastys:

- Nepakankamos lietuvių kalbos žinios
- Pirmenybė studijoms
- Ateityje planuoju ieškoti darbo arba atlikti praktiką
- Nenoriu mokėti mokesčių Lietuvoje dėl rasizmo
- Negaliu rasti darbo savo srityje
- Laiko stoka
- Finansavimas praktikai galimas tik išvažiavus į užsienį
- Dirbu nuotoliniu būdu įmonėje Vokietijoje
- Nežinau, kaip ieškoti
- Netenkinantis atlyginimas
- Šeima

Su kokiais pagrindiniais iššūkiais susidūrė Lietuvoje

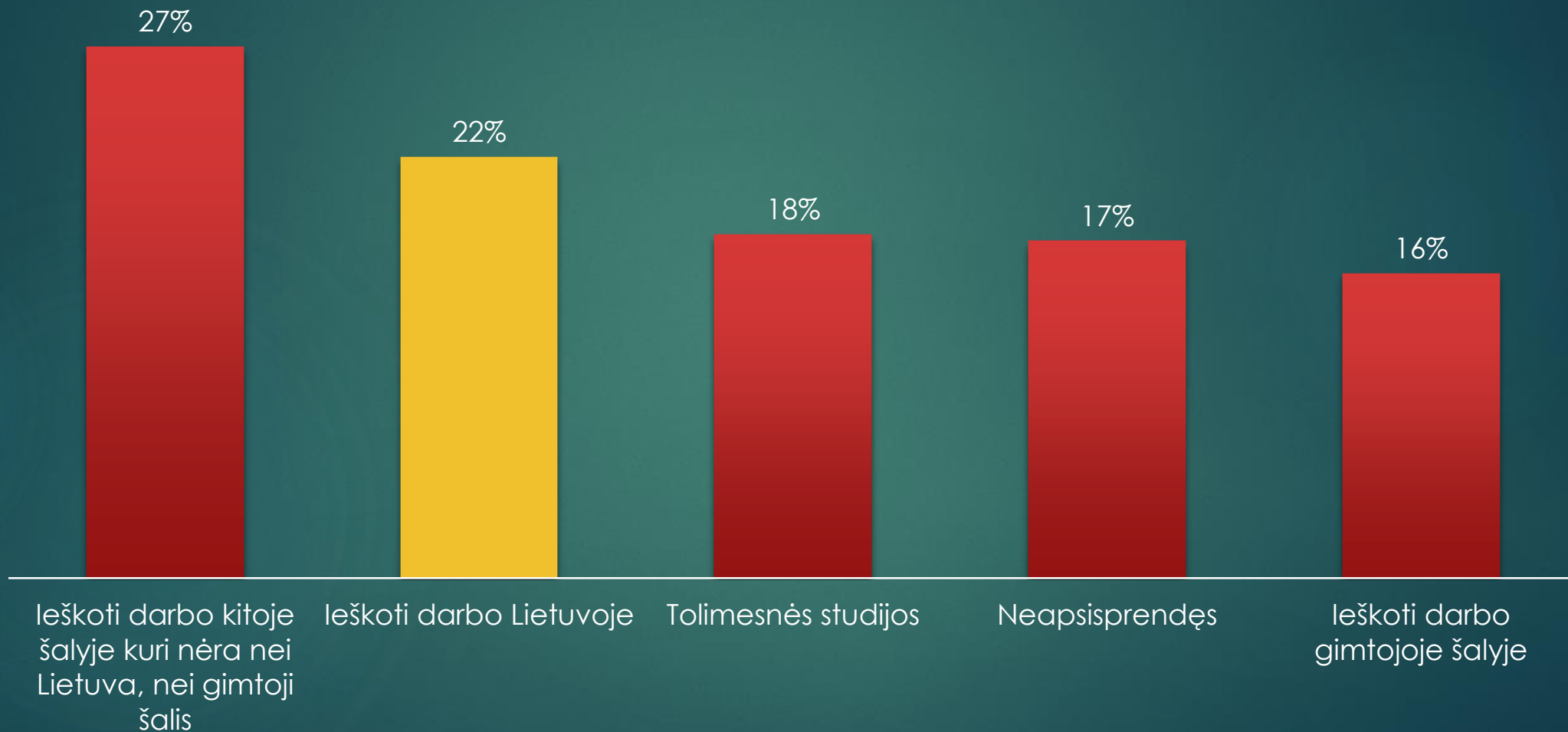

Kiti iššūkiai (9% respondentų):

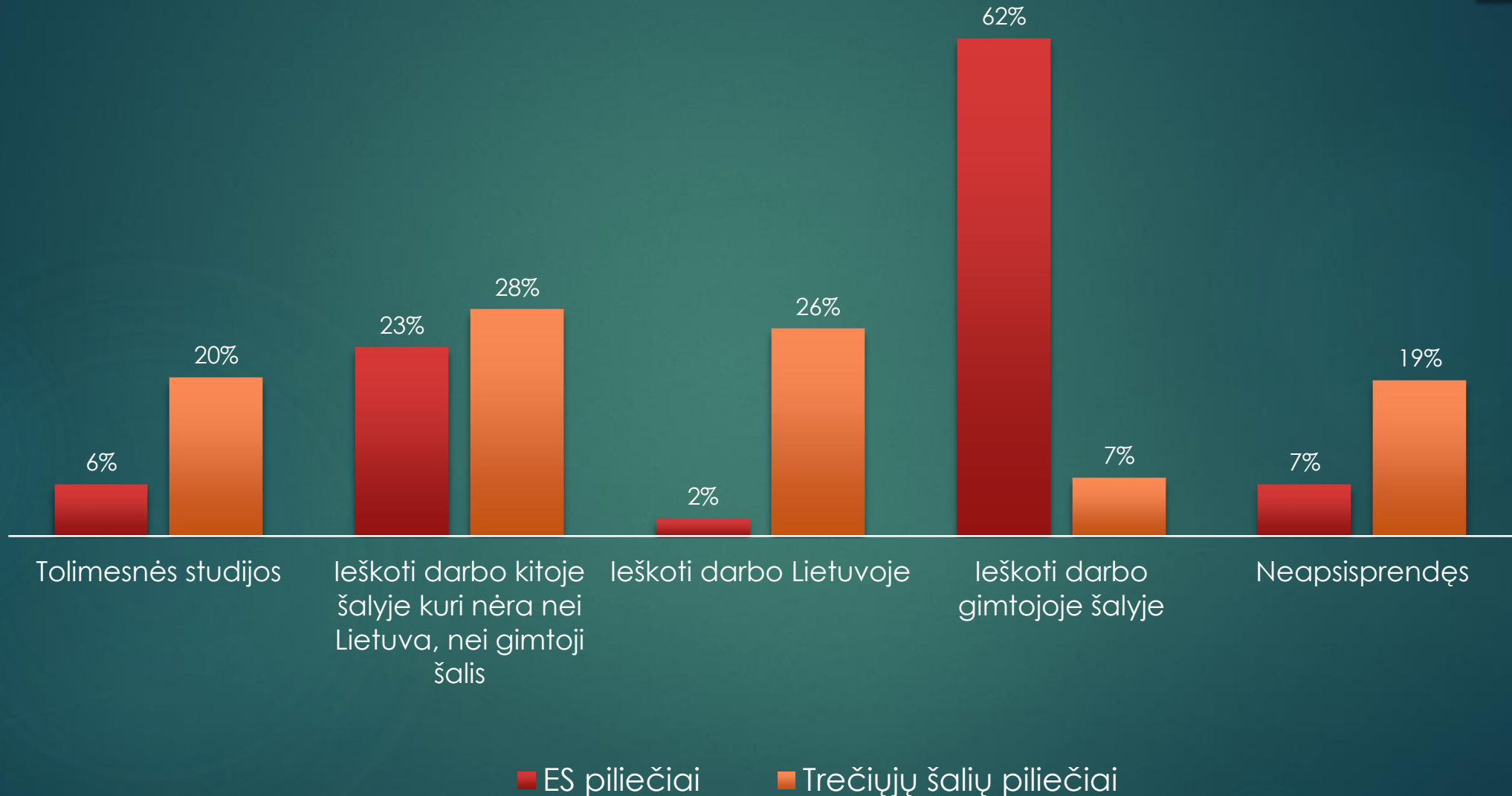
- Problemos bendrabutyje
- Įsidarbinimo galimybių trūkumas
- Iššūkiai įveikiami, jeigu žmogus pats nori stengtis
- Kalbos barjeras
- Klimatas
- Diskriminacija, rasizmas iš aplinkos ir/ar institucijų
- Trūksta anglų k. žinių valdžios institucijose, bankuose, universitetuose ir bendraujant su vietiniais
- Kursų ir/arba paskaitų tvarkaraštis
- Psichologinės problemos
- Sveikatos apsaugos sistema, nes paslaugos studentams iš trečiųjų šalių yra mokamos

III. Ateities planai

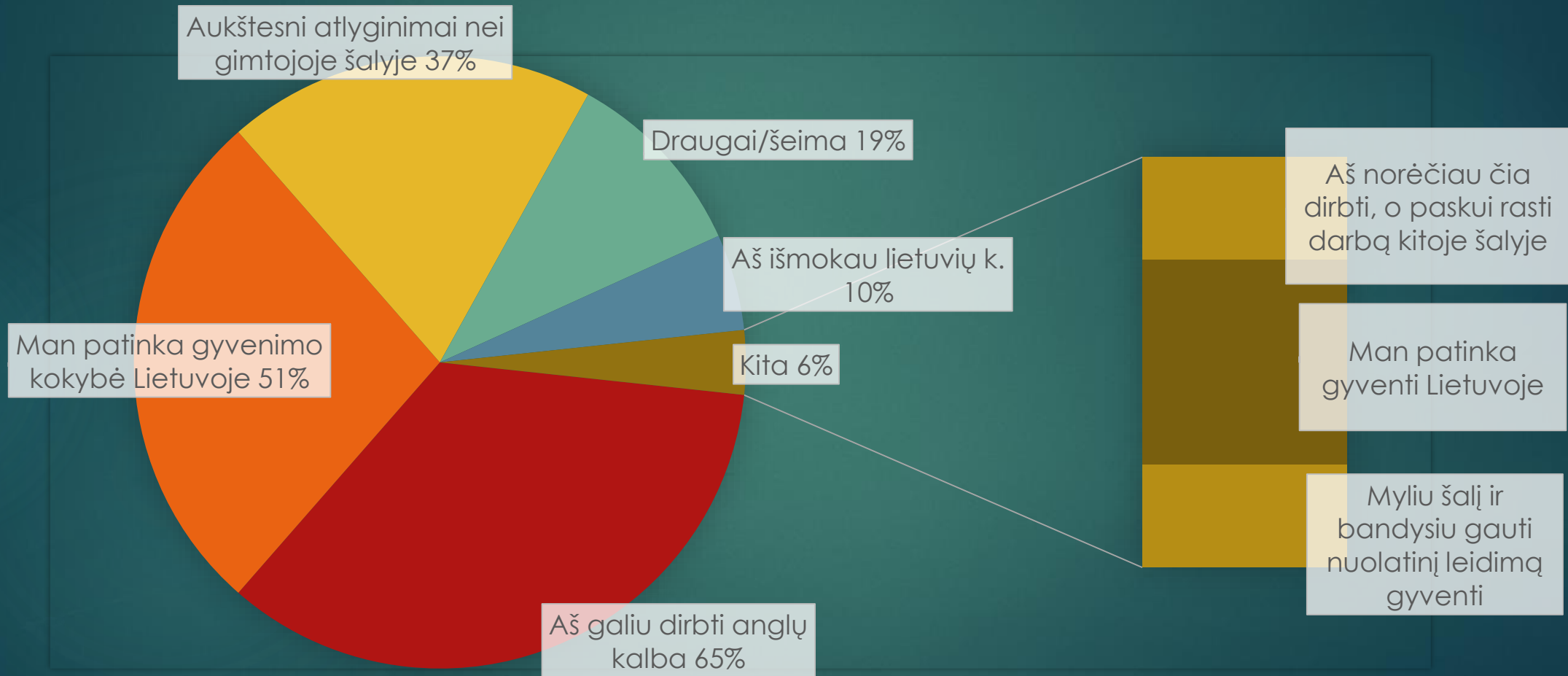
Ateities planai po studiju

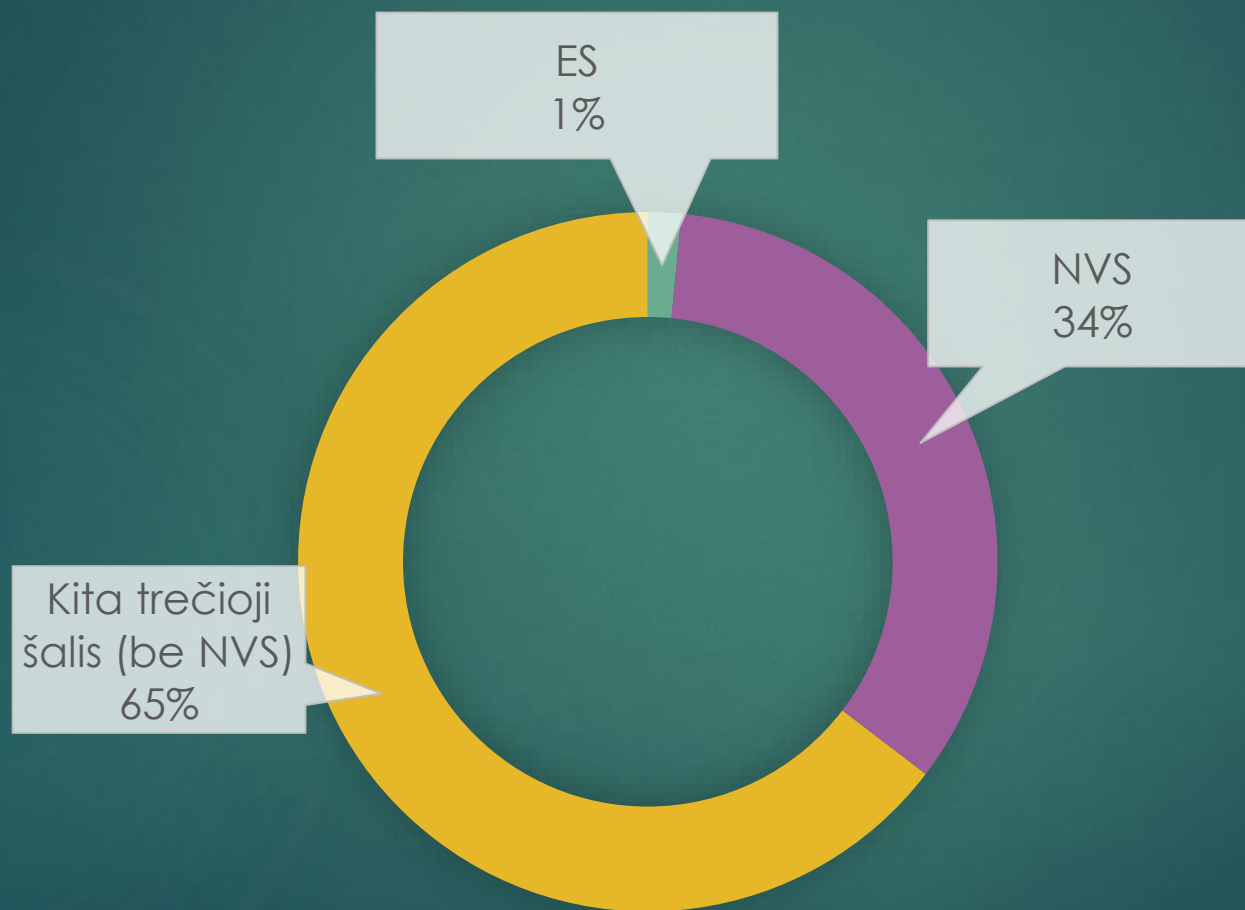
Ateities planai: pasiskirstymas pagal ES/ne ES pilietybę

Ateities planai: Priežastys, lėmusios norą dirbti Lietuvoje (22% respondentų)

Kokios pilietybės studentai įvardino norą ieškoti darbo Lietuvoje po studijų (22% respondentų)?

NVS šalys narės (priskirtos ir buvusios):

- Armėnija
- Azerbaidžanas
- Baltarusija
- Kazakstanas
- Kirgizija
- Moldavija
- Rusija
- Tadžikija
- Uzbekija
- Turkmėnija
- Gruzija
- Ukraina

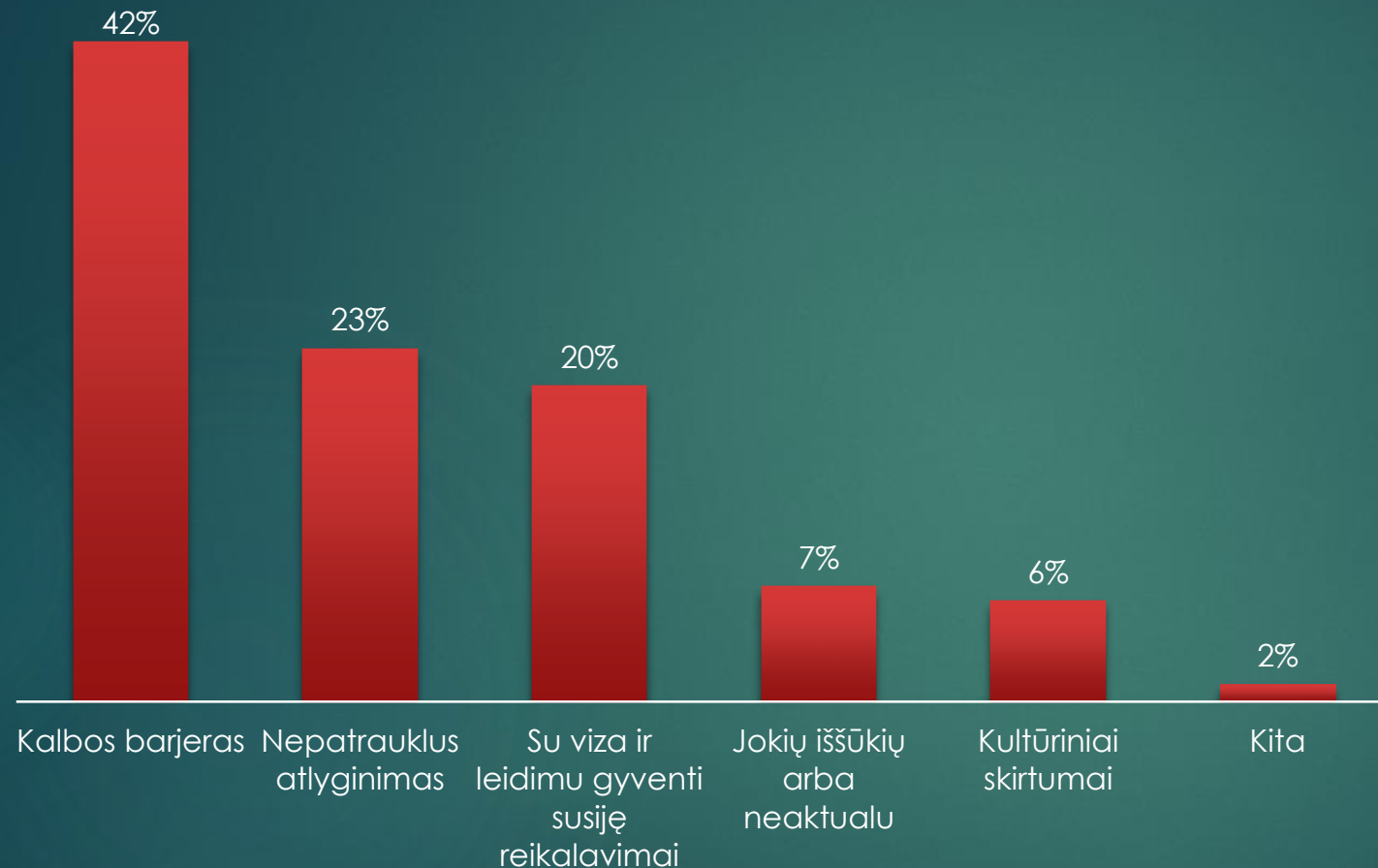
Ateities planai: Priežastys,
lėmusios norą grįžti dirbti į
gimtąją šalį
**(62% ES piliečių ir 7% ne ES
piliečių)**

- Šeima ir draugai – 80%
- Aukštesni atlyginimai – 68%
- Kalbu vietinė kalba – 61%
- Įsipareigojimas grįžti dėl stipendijos sąlygų – 11%

Ateities planai: Priežastys, lėmusios
norą ieškoti darbo kitoje šalyje,
kuri nėra nei gimtoji, nei Lietuva
**(23% ES piliečių, 28% ne ES
piliečių)**

- Šeima ir draugai – 66%
- Lengvesnė socialinė integracija – 36%
- Lengvesnė kultūrinė integracija – 31%
- Kalbu vietinė kalba – 30%

Pagrindiniai iššūkiai dirbti Lietuvoje po studijų*

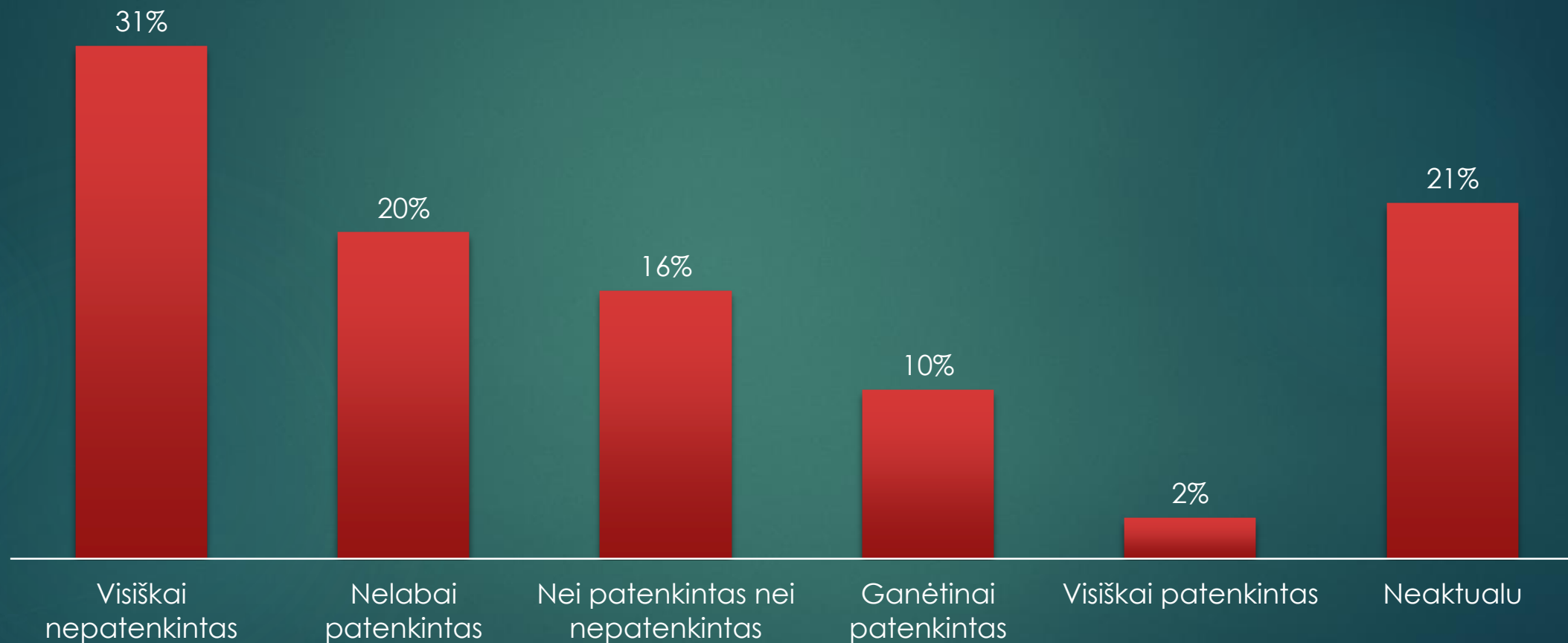

Kiti iššūkiai:

- Lietuvoje nėra pakankamai industrijų, todėl būtų geriau, jeigu universitetas bendradarbiautų su automobilių pramonės sektoriumi
- Neįmanoma gauti pilietybės dėl aukštų reikalavimų
- Sunku rasti praktiką arba darbą nepilnu etatu
- Rasizmas ir diskriminacija
- Lietuvos teisės specifikos nežinojimas, dalinai susijęs su kalbos nemokėjimu

*Klausimas buvo skirtas visiems; t. y., net ir tiems, kurie nepažymėjo, jog planuoja dirbti Lietuvoje

Ar esate patenkinti informacijos kiekiu apie darbo paiešką Lietuvoje?

Apibendrinimas

- Net 69% apklaustųjų studijas Lietuvoje rinkosi dėl akademinių priežasčių, tokių kaip aukšta studijų kokybė ir/arba tinkama studijų programa, o 49% taip pat įvardijo prieinamos studijų kainos svarbą.
- Renkantis studijas Lietuvoje, net 45% respondentų buvo svarbios tolimesnės karjeros galimybės Lietuvoje. Taip pat, 69% studentų teigia besijaučiantys patenkinti gyvenimu Lietuvoje.
- Pagrindiniai iššūkiai, su kuriais studentai susidūrė Lietuvoje yra integracija į Lietuvos visuomenę (36%) bei administracinės ir/arba su migracija susijusios procedūros (29%). Nemaža dalis įvardijo įvairius tokius aspektus, kaip neigiamas lietuvių nusiteikimas prieš užsieniečius, netolerancija ir nenoras su jais bendrauti, stereotipai, rasizmas, augantis lietuvių nacionalizmas, lietuvių anglų kalbos žinių trūkumas.
- 34% studentų iš ne ES šalių kilo sunkumų dėl administracinių ir sudėtingų Migracijos departamento reikalavimų vizai/leidimui laikinai gyventi gauti.
- Net 84% studentų nėra nei dirbę, nei atlikę praktikos Lietuvoje. Iš jų, 48% nepavyko rasti praktikos/darbo Lietuvoje.
- Baigę studijas, Lietuvoje ieškoti darbo norėtų 22% apklaustųjų studentų (iš jų tik 1% ES piliečių, 34% iš NVS šalių ir 65% iš trečiųjų šalių). Tokį pasirinkimą 51% pagrindė gyvenimo kokybės Lietuvoje pasitenkinimu, o 65% - galimybe dirbti anglų kalba. 10% teigia pramokę lietuvių kalbą.
- Pagrindinis iššūkis įsidarbinimui po studijų Lietuvoje – kalbos barjeras (42% respondentų). Taip pat kaip iššūkį 23% apklaustųjų mato nepatrauklius atlyginimus, o 20% - su vizomis ir leidimais gyventi susijusius reikalavimus. 51% apklaustųjų teigė esantys nepatenkinti informacijos kiekiu apie įsidarbinimo galimybes Lietuvoje.

Dėkojame!

Kurk
Lietuvai

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

MOSTA
STEBĖSENA IR ANALIZĖ